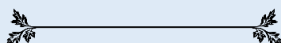

สรุปผลการประชุมรับฟังความคิดเห็นการปฏิรูประบบบำนาญกองทุนประกันสังคม
ครั้งที่ 9

ระหว่างวันที่ 13 – 17 พฤศจิกายน 2560
ณ โรงแรมโกลเด้น ซิตี้ ระยอง จังหวัดระยอง

ผู้เข้าร่วมประชุม

ผู้เข้าร่วมประชุมจำนวน 579 คน ประกอบด้วย ผู้ประกันตนตามมาตรา 33 ผู้ประกันตนตามมาตรา 39 นายจ้าง/สถานประกอบการ ของจังหวัดในภาคตะวันออก จำนวน 6 จังหวัด ได้แก่ สระแก้ว ปราจีนบุรี จันทบุรี ตราด ชลบุรี และระยอง พร้อมทั้งผู้บริหาร ข้าราชการ และเจ้าหน้าที่ของสำนักงานประกันสังคม

วิทยากร

- การบรรยายเรื่อง “ประโยชน์ทดแทนกรณีชราภาพ ตามพระราชบัญญัติประกันสังคม พ.ศ.2533 และฉบับแก้ไขเพิ่มเติม” โดย นายพนัส ไทยล้วน ประธานสภาองค์การลูกจ้างแรงงานแห่งประเทศไทย
- การบรรยายเรื่อง “แนวคิดหลักการ การให้ความคุ้มครองประโยชน์ทดแทนกรณีชราภาพ ตามพระราชบัญญัติประกันสังคม พ.ศ.2533 และฉบับแก้ไขเพิ่มเติม” โดย นายอาร์กซ์ พรหมณี อดีตที่ปรึกษารัฐมนตรีว่าการกระทรวงแรงงาน
- การนำเสนอแนวทางการปฏิรูปและรับฟังความคิดเห็นเรื่อง “แนวทางการปฏิรูประบบบำนาญประกันสังคม” โดย นางนิยดา เสนีย์มโนมัย ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านประกันสังคม

สรุปผลความคิดเห็นในช่วงการอภิปราย

ผู้เข้าร่วมประชุมรับฟังความคิดเห็นการปฏิรูประบบบำนาญได้แสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะในที่ประชุม มีจำนวน 10 คน ดังนี้

1. ประเด็นที่ 1: การขยายอายุการเกิดสิทธิรับบำนาญชราภาพ

1.1 ผู้ที่เห็นด้วยกับแนวทางที่ 1 คงอายุการเกิดสิทธิรับบำนาญชราภาพไว้ที่อายุ 55 ปี เงื่อนไขและสิทธิประโยชน์เงินบำนาญแบบเดิม (ไม่มีการเปลี่ยนแปลงใดๆ) จำนวน 2 คน

1.2 ผู้ที่เห็นด้วยกับแนวทางที่ 2 ขยายอายุการมีสิทธิรับบำนาญแบบค่อยเป็นค่อยไป และให้สิทธิชดเชยช่วงเปลี่ยนผ่านหากไม่สามารถทำงานจนถึงอายุที่มีสิทธิรับบำนาญใหม่ได้ คำนวณจากบำนาญที่ควรได้ จำนวน 1 คน

1.3 ผู้ที่เห็นด้วยกับแนวทางที่ 3 ขยายอายุการเกิดสิทธิรับบำนาญตามหลักสากล และสามารถเลือกรับสิทธิประโยชน์บำนาญไปส่วนหนึ่งก่อนครบอายุรับบำนาญ แต่เมื่อครบอายุเกิดสิทธิรับบำนาญจะได้รับบำนาญในจำนวนที่ลดลง จำนวน 2 คน

1.4 ผู้ที่เห็นด้วยกับแนวทางที่ 4 ขยายอายุรับบำนาญขึ้นต่ำเฉพาะผู้ประกันตนใหม่ สำหรับผู้ประกันตนเดิมสามารถเลือกรับสิทธิประโยชน์บำนาญไปส่วนหนึ่งก่อนครบอายุรับบำนาญ แต่เมื่อครบอายุเกิดสิทธิรับบำนาญจะได้รับบำนาญในจำนวนที่ลดลง เนื่องจากจะไม่กระทบสิทธิของผู้ประกันตนเดิม จำนวน 2 คน

1.5 อื่น ๆ จำนวน 3 คน (ผสมผสานทั้ง 4 แนวทาง)

1.6 ข้อสังเกตและข้อเสนอแนะ

1.6.1 ขณะนี้บริษัทแต่ละที่กำหนดอายุเกษียณไม่เท่ากัน บางบริษัทที่ต่ออายุให้ก็ไม่ได้ต่ออายุครบทุกคน

1.6.2 คนรุ่นใหม่ที่จะเข้ามาทำงานควรจะขยายอายุรับบำนาญเป็นอายุ 60 ปี ส่วนตัวเห็นด้วยว่า อายุ 60 ปี ยังทำงานได้อยู่ แต่ควรพิจารณาลักษณะงานแต่ละงานซึ่งไม่เหมือนกัน

1.6.3 ในโรงงานที่ทำงานแบบเปลี่ยนกะ คนงานจะอยู่ในวัยไม่เกินอายุ 50 ปี ส่วนใหญ่จะไม่อยู่ทำงานแล้ว เพราะสภาพร่างกายทำงานไม่ไหว

1.6.4 ปัจจุบันคนรุ่นใหม่มักเข้ามาทำงานเพื่อหาประสบการณ์ แล้วออกไปทำงานของเขาเอง

1.6.5 คนรุ่น Generation Y จะไม่ยึดติดกับสถานประกอบการ คนกลุ่มนี้เข้าทำงานเพียงเพื่อหาประสบการณ์

1.6.6 การขยายอายุจากอายุ 55 ปี เป็นอายุ 60 ปี ในฐานะที่เป็นแรงงานในฝ่ายการผลิต อายุ 50 ปี ยังไม่แน่ใจว่าจะอยู่ถึงหรือไม่ เพราะงานหนักมาก ปัจจุบันบริษัทมีนโยบายลดคนเกิดขึ้นแล้ว แรงงานที่เห็นด้วยคือคนที่ทำงานไม่หนัก รูปแบบที่จะดำเนินการควรมีความยืดหยุ่นสามารถเลือกโดยความสมัครใจได้ นอกจากนี้ มีนายจ้างบางส่วนที่กำหนดอายุเกษียณที่อายุ 50 ปี และนายจ้างก็ต้องการแรงงานที่เป็นคนหนุ่มสาวที่มีกำลัง การจะประกาศใช้ควรรับฟังเสียงรอบด้าน

1.6.7 แนวทางที่ 2-3 เป็นการหลักการรับเงินบำนาญออกไป แทนที่ สำนักงานประกันสังคม (สปส.) จะจ่ายเมื่ออายุ 55 ปี ก็จ่ายเมื่ออายุ 60 ปี สปส. ควรคิดวาระหว่างที่ยืดอายุการมีสิทธิรับเงินบำนาญออกไป สปส. มีเงินกองอยู่ในกองทุนประกันสังคม ดังนั้น ควรนำเงินส่วนนี้มาคำนวณและคืนเป็นเงินประโยชน์ทดแทนให้ผู้ประกันตนด้วย

1.6.8 ผู้ประกันตนควรจะได้เงินก้อนส่วนหนึ่ง เพื่อไปประกอบอาชีพหลังวัยเกษียณ สำหรับแนวทางที่ 2 – 3 เงินเราหายไป 2 ปี ถ้าคนที่ไม่เดือดร้อนเรื่องเงินไม่เป็นไร แต่คนที่ไม่มียารได้ ควรมีเงินก้อนเพื่อไปนำลงทุนได้

1.6.9 ไม่เห็นด้วยกับการขยายอายุรับบำนาญ เนื่องจากผู้รับบำนาญที่อายุ 55 ปี สามารถไปทำอย่างอื่นได้

1.6.10 การขยายอายุเกิดสิทธิรับเงินบำนาญ ผู้ประกันตนแต่ละคนควรมีสิทธิเป็นผู้เลือกเอง

1.6.11 เห็นด้วยกับการขยายอายุเกิดสิทธิรับเงินบำนาญ แต่ควรให้สิทธิทุกคนเลือกเองได้ โดยกำหนดทางเลือกที่เสนอเพื่อให้เหมาะสมกับสภาพชีวิตของแต่ละคน แล้ว สปส. ก็ไปบริหารจัดการต่อไป โดยนำระบบเทคโนโลยีมาช่วยในการดำเนินงาน

1.6.12 เงินบำนาญเป็นสิ่งสำคัญในการดำรงชีพ การเพิ่มเงินดำรงชีพหลังเกษียณต้องมีการขยายอายุการเกิดสิทธิรับเงินบำนาญ จึงเห็นด้วยที่จะขยายอายุการเกิดสิทธิ แต่ไม่ควรลดเงินบำนาญ

2. ประเด็นที่ 2: การเพิ่มสิทธิประโยชน์การประกันสุขภาพต่อเนื่องแก่ผู้รับบำนาญ โดยผู้รับบำนาญสามารถเลือกรับการประกันสุขภาพต่อเนื่องหลังจากออกจากการเป็นผู้ประกันตนได้ โดยยอมให้สำนักงานประกันสังคมหักเงินบำนาญส่วนหนึ่งเป็นเบี้ยประกันสุขภาพ

2.1 ผู้ที่เห็นด้วยมีความเห็นว่า

2.1.1 การจ่ายเงินเพิ่ม ถ้าจบที่ความคุ้มค่า ก็ไม่น่าจะมีปัญหา

2.1.2 การประกันสุขภาพผู้รับบำนาญ ถ้าจะให้อยู่ในระบบต่อ สปส. ต้องปรับปรุงระบบโรงพยาบาลต้องให้มีคุณภาพ

2.1.3 ประเด็นสุขภาพ คนที่มีรายได้ระดับบนจะมีประกันชีวิต สำหรับคนที่ไม่ได้ประกันชีวิต ควรได้รับความคุ้มครองเรื่องสุขภาพ แต่ต้องปรับปรุงคุณภาพการให้บริการของโรงพยาบาล

2.1.4 เห็นด้วยกับการประกันสุขภาพต่อเนื่อง เนื่องจากผู้ประกันตนเมื่อมีอายุ 35 ปีขึ้นไป มักจะมีปัญหาสุขภาพโดยหลีกเลี่ยงไม่ได้ ซึ่งเกิดจากพฤติกรรมกรรมการบริโภค

2.1.5 เห็นด้วยกับการประกันสุขภาพแก่ผู้รับบำนาญ โดยให้ละคนมีสิทธิเลือกได้ว่า ต้องการ ใช้ สปสช. หรือ สปส. หากหักเงินบำนาญเพื่อเป็นเงินสมทบกรณีประกันสุขภาพ การบริการควรจะต้องดีกว่า ระบบ สปสช. และควรมีมาตรการในการควบคุมการรักษาของโรงพยาบาล

2.1.6 เห็นด้วยกับการประกันสุขภาพแก่ผู้รับบำนาญ แต่ควรเพิ่มคุณภาพของการประกันสุขภาพให้ดีขึ้น เพราะผู้ประกันตนต้องจ่ายเงิน

2.1.7 ประเด็นประกันสุขภาพ ขอให้มียุทธศาสตร์

2.2 ผู้ที่ไม่เห็นด้วยมีความเห็นว่า

2.2.1 เห็นด้วยกับการประกันสุขภาพต่อ แต่ไม่เห็นด้วยในการเพิ่มเงินสมทบ/เก็บเงินสมทบเพิ่ม

2.2.2 ไม่เห็นด้วยหากต้องส่งเงินสมทบเพื่อการประกันสุขภาพต่อเนื่องโดยใช้สิทธิประกันสังคม เนื่องจากจะทำให้เงินบำนาญลดลง มีความเห็นให้ไปใช้สิทธิ สปสช. จะเหมาะสมกว่า

3. ประเด็นที่ 3: การปรับปรุงสูตรค่าจ้างเฉลี่ยเพื่อใช้ในการคำนวณเงินบำนาญ เพื่อสร้างความเป็นธรรมให้แก่ผู้ประกันตนที่มีลักษณะค่าจ้างแตกต่างกัน และช่วยให้ผู้ประกันตนส่วนมากได้รับบำนาญเพิ่มขึ้น มีการปรับค่าจ้างเฉลี่ยในการคำนวณบำนาญชราภาพจาก 60 เดือนสุดท้าย เป็นตลอดอายุการทำงานและปรับค่าจ้างที่ได้รับแต่ละปีให้เป็นมูลค่าปัจจุบัน จะทำให้ค่าจ้างในอดีตมีมูลค่าใกล้เคียงกับปัจจุบันยิ่งขึ้น

ผู้ที่เห็นด้วยมีความเห็นว่า

1) หากเพิ่มเงินสมทบ ค่าจ้างเฉลี่ยควรเพิ่มขึ้นด้วย แรงงานบางคนใช้จ่ายเงินไปกับการซื้อเหล้า ดื่มมากกว่าเงินสมทบที่จะจ่ายเพิ่ม

2) การปรับค่าจ้างเฉลี่ย เห็นด้วยอย่างยิ่งในการปรับสูตรคำนวณ ต้องนำเอาอัตราเงินเฟ้อมาคิดคำนวณด้วย

3) เห็นด้วยเพราะสูตรเดิมจะกระทบกับคนเงินเดือนไม่เกิน 15,000 บาท ควรทบทวนสูตรสำหรับคนที่มีเงินเดือนน้อย ๆ

4) เห็นด้วยอย่างยิ่ง สำหรับเงินที่คำนวณควรจะสะท้อนค่าปัจจุบัน รายได้ที่ได้รับไม่ควรต่ำกว่าค่าจ้างขั้นต่ำ ณ ปีนั้น ๆ เพราะค่าจ้างขั้นต่ำเป็นฐานในการดำรงชีวิตในแต่ละวัน

5) เห็นด้วยกับการปรับค่าจ้างเฉลี่ย เพราะเป็นประโยชน์สำหรับลูกจ้างรายวัน อนาคตเขาจะมีบำนาญที่มากขึ้น

6) เห็นด้วยเรื่องการปรับสูตรคำนวณค่าจ้างเฉลี่ยตามที่เสนอ เนื่องจากอาจทำให้จำนวนเงินบำนาญได้เพิ่มขึ้น

7) เห็นด้วยกับการปรับสูตรการคำนวณค่าจ้างเฉลี่ยเพราะได้ประโยชน์ทั้งผู้ประกันตนมาตรา 33 และมาตรา 39

ผู้ที่ไม่เห็นด้วยมีความเห็นว่า

- 1) การคิดค่าจ้างเฉลี่ย 60 เดือนสุดท้าย กรณีคนที่ไม่สมัครมาตรา 39 ค่าจ้างจะลดลง ซึ่งไม่คุ้มค่าควรใช้สูตรการคำนวณตามตัวอย่างนาย B จากเอกสารบรรยาย
- 2) ยังไม่มีความเห็น เนื่องจากไม่มีตัวอย่างข้อมูลในการคำนวณให้ดูว่าเพิ่มขึ้น/ลดลงอย่างไร
- 3) การคำนวณค่าจ้างเฉลี่ย ขอให้พิจารณาจากค่าแรงขั้นต่ำ ณ ปัจจุบันของสภาวะเศรษฐกิจของแต่ละปี มาใช้ในการคำนวณ เพราะค่าแรงขั้นต่ำคือตัวชี้วัดที่แรงงานสามารถอยู่ได้ หากได้เดือนละ 3,000 บาท แรงงานอยู่ไม่ได้ ควรคำนวณจ่ายค่าแรงขั้นต่ำ x 30 วัน

ทั้งนี้ ผู้เข้าร่วมประชุมมีข้อสังเกต และข้อเสนอแนะเพิ่มเติม ดังนี้

1. ด้านสิทธิประโยชน์

- ผู้ประกันตนได้รับบริการทางการแพทย์ไม่ดี รอนาน ได้รับแต่ยาพารา ซึ่งความจริงแล้วสิทธิประโยชน์ที่ดีที่สุดควรเป็นสิทธิประกันสังคม เพราะผู้ประกันตนต้องจ่ายเงินจ่ายเงินสมทบ ควรมีการจัดตั้งโรงพยาบาลประกันสังคม ประจำภาค

2. ด้านสมทบ

- รัฐบาลจ่ายเงินสมทบเพียงร้อยละ 2.75 ในขณะที่นายจ้างและลูกจ้างจ่ายร้อยละ 5 นั้น เห็นว่าควรจ่ายเท่ากันทั้ง 3 ฝ่าย ซึ่งการปฏิรูปจะสำเร็จได้ต้องเกิดจากการมีส่วนร่วมอย่างแท้จริง
- เงินค้ำจ่ายของรัฐบาล จำนวน 5.6 หมื่นล้าน ขอให้มาจ่ายคืนกองทุนประกันสังคม จะช่วยแก้ปัญหาเงินกองทุนได้

3. ด้านการปฏิรูประบบบำนาญ

- รูปแบบที่จะดำเนินการควรมีความยืดหยุ่น ผู้ประกันตนสามารถเลือกโดยสมัครใจได้
- เรื่องการขาดแรงงานในอนาคตไม่แน่ใจว่าจะเป็นความจริงหรือไม่ เพราะปัจจุบันทุกภาคส่วนมีการปรับตัวแล้ว โดยใช้ Artificial Intelligence (AI) และ Robot มาทำงาน โรงงานมีการลดจำนวนคนงานมากพอสมควร ซึ่งระบบนี้จะเข้ามาแทนคนโดยสมบูรณ์ได้อาจจะต้องใช้เวลาประมาณ 20 ปี

4. ด้านอื่น ๆ

- รูปแบบการจัดเวที ควรจัดให้ครอบคลุมทุกภาคส่วนอย่างแท้จริง
- การบริหารจัดการงบประมาณของสำนักงานประกันสังคมต้องมีความโปร่งใส เช่น การจัดสรรงบประมาณศึกษาดูงานต่างประเทศ การจัดทำปฏิทินแจกควรวกเลิกเพราะตอบโจทย์เฉพาะคน บางกลุ่มเท่านั้น ควรใช้งบประมาณมาเพิ่มสิทธิประโยชน์แทน

สรุปผลที่ได้จากแบบสอบถาม (เฉพาะผู้ออกความเห็น)

ผู้เข้าร่วมประชุมจำนวน 615 คน มีผู้สนใจตอบแบบสอบถามทั้งสิ้น 448 คน คิดเป็นร้อยละ 72.85 ของผู้เข้าร่วมประชุม

ข้อมูลทั่วไป

ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง อายุระหว่าง 31 – 40 ปี สถานภาพสมรส วุฒิการศึกษา ระดับปริญญาตรี มีรายได้อยู่ระหว่าง 20,001 – 30,000 บาท และส่วนใหญ่มีสถานะเป็นลูกจ้าง (ร้อยละ 83.86) รองลงมา มีสถานะเป็นนายจ้าง (ร้อยละ 12.11)

รายการ	จำนวน	ร้อยละ	ร้อยละ (เฉพาะผู้ออกความเห็น)
เพศ			
ชาย	70	15.62	15.62
หญิง	378	84.38	84.38
รวม	448	100.00	100.00
กลุ่มอายุ			
≤ 30 ปี	113	25.22	25.86
31 - 40 ปี	159	35.49	36.38
41 - 50 ปี	111	24.78	25.40
51 ปีขึ้นไป	54	12.05	12.36
ไม่ระบุ	11	2.46	
รวม	448	100.00	100.00
สถานภาพ			
โสด	179	39.95	40.50
สมรส	227	50.67	51.36
หย่า/หม้าย	36	8.04	8.14
ไม่ระบุ	6	1.34	
รวม	448	100.00	100.00
วุฒิการศึกษา			
ประถมศึกษาหรือต่ำกว่า	5	1.12	1.12
มัธยมศึกษาตอนต้น	3	0.67	0.67
มัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช.	22	4.91	4.93
ปวส./อนุปริญญา	65	14.51	14.57
ปริญญาตรี	312	69.64	69.96
สูงกว่าปริญญาตรี	39	8.70	8.75
ไม่ระบุ	2	0.45	
รวม	448	100.00	100.00
สถานะ			
ข้าราชการ/รัฐวิสาหกิจ	17	3.79	3.81
นายจ้างนิติบุคคล	37	8.26	8.30
นายจ้างบุคคลธรรมดา	17	3.79	3.81
ม.33	369	82.37	82.74
ม.39	5	1.12	1.12
อื่นๆ	1	0.22	0.22
ไม่ระบุ	2	0.45	
รวม	448	100.00	100.00

รายการ	จำนวน	ร้อยละ	ร้อยละ (เฉพาะผู้ออกความเห็น)
รายได้			
น้อยกว่าหรือเท่ากับ 5,000 บาท	2	0.45	0.46
5,001 – 10,000 บาท	17	3.80	3.88
10,001 – 15,000 บาท	91	20.31	20.77
15,001 – 20,000 บาท	96	21.43	21.92
20,001 – 30,000 บาท	119	26.56	27.17
มากกว่า 30,000 บาท	113	25.22	25.80
ไม่ระบุ	10	2.23	
รวม	448	100.00	100.00

ข้อมูลด้านการเกษียณอายุและบำนาญ

ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่วางแผนเกษียณเมื่ออายุ 55 ปี มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 40.50 รองลงมาคืออายุ 60 ปี คิดเป็นร้อยละ 35.97

วางแผนเกษียณอายุเมื่อ	จำนวน	ร้อยละ	ร้อยละ (เฉพาะผู้ออกความเห็น)
50 ปี	39	8.71	8.82
55 ปี	179	39.97	40.50
60 ปี	159	35.49	35.97
65 ปี	16	3.57	3.62
อื่นๆ	49	10.94	11.09
ไม่ระบุ	6	1.34	
รวม	448	100.00	100.00

ผู้เข้าร่วมประชุมวางแผนรายได้หลังเกษียณจากบำเหน็จบำนาญจากกองทุนประกันสังคมมากที่สุด รองลงมาคือ การออมและลงทุนส่วนตัว บำเหน็จจากกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ เบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ รายได้จากครอบครัว และการทำงานหลังเกษียณ ตามลำดับ

วางแผนรายได้หลังเกษียณ	ค่าเฉลี่ย
เบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ	3.54
บำเหน็จจากกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ	3.84
บำเหน็จบำนาญจากกองทุนประกันสังคม	4.12
การออมและลงทุนส่วนตัว	4.15
รายได้จากครอบครัว	3.50
ทำงานหลังเกษียณ	3.20
อื่น ๆ	3.80

ความเห็นเพิ่มเติม

1. วางแผนรายได้ตามสภาพของร่างกาย
2. ความคาดหวังจากบำนาญประกันสังคมเพื่อใช้เลี้ยงชีพ (ส่วนหนึ่ง) ไปตลอดชีวิตไม่เป็นภาระผู้อื่น อยากให้คิดในประเด็นเรื่องเงินลดมูลค่าไปทุกปีแต่เงินบำนาญประกันสังคมคงที่เท่าเดิม
3. ควรเพิ่มเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุมากกว่านี้
4. ต้องการงานไปเรื่อย ๆ จนกว่าจะทำได้
5. ทราบว่าตอนชราภาพจะได้รับเงินบำนาญชราภาพแต่คิดว่าไม่เพียงพอแน่ ๆ คงจะต้องทำสวนครัวขายมะม่วงเล็ก ๆ น้อย ๆ เป็นรายได้เสริมไป

ผู้เข้าร่วมประชุมออมเงินระยะยาวเพิ่มเติมนอกจากประกันสังคมในลักษณะฝากธนาคารมากที่สุด รองลงมาคือ การทำประกันชีวิต กองทุนสำรองเลี้ยงชีพ ซื้อพันธบัตร/สลากออมสิน และการลงทุนในกองทุน RMF/LTF ตามลำดับ

ลักษณะการออมเงินเพิ่ม	ค่าเฉลี่ย
ฝากธนาคาร	3.65
ซื้อพันธบัตร/สลากออมสิน	2.70
ทำประกันชีวิต	3.26
ลงทุนในกองทุน RMF/LTF	2.32
กองทุนสำรองเลี้ยงชีพ	3.12
อื่น ๆ	2.78

ความเห็นเพิ่มเติม

1. ควรจะเก็บเงินประกันสังคมจากลูกจ้างมากกว่านี้ เพราะในความเป็นจริงลูกจ้างใช้เงินในทางที่ไม่เป็นประโยชน์ เช่น กินเหล้าเที่ยว ฯลฯ
2. ควรมีการออมแบบญี่ปุ่น
3. ดอกเบี้ย/ผลตอบแทนควรมากกว่า 3%
4. รับภาระค่าเล่าเรียนบุตร 3 คน การออมเงินระยะยาวไม่พอกับค่าครองชีพ
5. ลงทุนตามสภาพพื้นฐานการดำรงชีวิตดั้งเดิม (การเกษตร)

ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ (ร้อยละ 67.59) มีเงินออมสำหรับใช้ในยามเกษียณไม่เพียงพอ

มีเงินออม	จำนวน	ร้อยละ	ร้อยละ (เฉพาะผู้ออกความเห็น)
เพียงพอ	140	31.25	32.41
ไม่เพียงพอ	292	65.18	67.59
ไม่ระบุ	16	3.57	
รวม	448	100.0	100.00

ผู้ที่มีเงินออมเพียงพอ มีความเห็นว่า

1. มีบำนาญบำนาญหลังอายุเกษียณ
2. จัดเก็บเงินออมจากรายได้แต่ละเดือนไว้เมื่อวัยชรา
3. มีเงินฝากธนาคาร
4. มีการออมเงินสะสมทรัพย์ในบัญชีธนาคารทุก ๆ เดือน
5. คิดว่ามีเงินออมพอสมควร พอกิน พอใช้ยามแก่

ผู้ที่มีเงินออมไม่เพียงพอ มีความเห็นว่า

1. ไม่มีการวางแผนการดำเนินชีวิตหลังเกษียณ
2. ไม่มีคำว่าพอ สำหรับคนที่ว่างงานอย่างเรา คำว่าพอคืออะไร
3. ยังมีหนี้สินและเงินเดือนยังไม่ถึง 20,000 บาท
4. เพิ่งมีงานทำและมีภาระค่าใช้จ่ายเยอะในแต่ละเดือน เงินเดือนที่ได้มาจากนายจ้างในแต่ละเดือนก็ไม่ได้มากมาย และต้องมาถูกบังคับหักเงินประกันสังคมอีกและรู้สึกไม่เห็นด้วยที่จะต้องถูกหักเพิ่มอีก
5. อายุยังน้อย ยังต้องหาหนทางเก็บออมมากขึ้น

ความเห็นเพิ่มเติม

1. ควรให้ความรู้กับบุคคลทั่วไป ถึงการให้ความสำคัญกับการออมในยามเกษียณ ควรตื่นตัวให้มาก
2. ควรดูแลบริหารจัดการให้เงินออมต่าง ๆ มีผลประโยชน์มากขึ้น
3. ประกันสังคมควรเก็บเงินสมทบเพิ่มขึ้นและนำเงินไปบริหารจัดการด้วยความสุจริตโปร่งใส
4. ไม่เหลือพอที่จะออม
5. เห็นด้วยกับการปรับฐานค่าจ้างเฉลี่ยในการคำนวณบำนาญ

ผู้เข้าร่วมประชุมส่วนใหญ่คิดว่ารายได้หลักหลังเกษียณ/ยามชราได้มาจาก**การออมเงินด้วยตนเอง**มากที่สุด รองลงมา ได้มาจากการพึ่งสวัสดิการภาครัฐ การต่ออายุการทำงาน และการพึ่งพิงลูกหลาน ตามลำดับ

แหล่งรายได้หลังเกษียณ	ค่าเฉลี่ย
พึ่งสวัสดิการภาครัฐ	3.29
ออมเงินด้วยตนเอง	4.16
พึ่งพิงลูกหลาน	2.52
ต่ออายุการทำงาน	2.97
อื่น ๆ	3.12

ความเห็นเพิ่มเติม

1. สวัสดิการภาครัฐควรให้แบบพัฒนาคุณภาพชีวิตไม่ใช่ให้แบบยังชีพ 600 บาท
2. ยุคเศรษฐกิจแบบนี้ควรคิดพึ่งพาตนเอง ต่อให้รัฐบาลเข้ามาช่วยเหลือ เงินก็คงไม่มาก
3. การขยายอายุการทำงานให้เป็นการสมัครใจหรือผู้ที่มีปัญหาทางการเงิน
4. ปลุกพืชทุกอย่างที่ทานได้เพื่อลดค่าใช้จ่ายในการซื้อสินค้าบริโภค
5. มีการจัดหาอาชีพเสริมไว้รองรับการเกษียณอายุ

ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ (ร้อยละ 62.73) เห็นด้วยกับการขยายอายุเกิดสิทธิรับบำนาญชราภาพจากอายุ 55 ปี ออกไปเพื่อให้ผู้ประกันตนมีระยะเวลาในการออมเพิ่ม

ความเห็น	จำนวน	ร้อยละ	ร้อยละ (เฉพาะผู้ออกความเห็น)
เห็นด้วย	271	60.49	62.73
ไม่เห็นด้วย	161	35.94	37.27
ไม่ระบุ	16	3.57	
รวม	448	100.00	100.00

ผู้ที่เห็นด้วย มีความเห็นว่า

1. ในปัจจุบันอายุเฉลี่ยของคนเพิ่มมากขึ้น สามารถทำงานได้แต่ต้องดูตามตำแหน่งงาน
2. ต้องปรับปรุงโครงสร้างประชากรเพื่อรองรับปัญหาในอนาคต
3. ได้มีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาแรงงานขาดแคลน
4. เพิ่มฐานอัตราเงินเลี้ยงชีพเพิ่มด้วย
5. ความสามารถประสพการณ์ยังคงทำประโยชน์ให้ประเทศชาติได้อีก

ผู้ที่ไม่เห็นด้วย มีความเห็นว่า

1. อายุคนไทยเฉลี่ยตามความเป็นจริงอย่างมากแค่อายุ 70 ปี
2. บางคนอาจต้องการพักผ่อนหรือเป็นการทำรายได้โดยมีเวลาพักผ่อนมากขึ้น
3. อายุมากบริษัทไม่ต้องการก็จะถูกบีบเองให้ออกจากงานโดยไม่ได้เงินชดเชย
4. ถึงแม้ว่าจะมีระยะเวลาในการออมมากขึ้น แต่ยังมีกลุ่มผู้ประกันตนที่ไม่มีรายได้ในการการหัก

เงินนำส่งเงินสมทบเช่นกัน

5. มีโอกาสที่จะไม่ได้ทำงานต่อหลังอายุครบ 55 ปี เพราะบริษัทไม่จ้าง อายุมาก เงินเดือนสูง จ้างคนหนุ่มสาวทำงานดีกว่า ลูกจ้างก็คาดหวังเงินเกษียณจากประกันสังคมมาเป็นรายได้หลังเกษียณ

ส่วนใหญ่ (ร้อยละ 56.18) เห็นว่าอายุที่เกิดสิทธิรับบำนาญชราภาพควรเป็นอายุ 60 ปี และส่วนใหญ่ (ร้อยละ 25.09) เห็นว่าอายุเกิดสิทธิในอีก 10 ปีข้างหน้าควรเป็นอายุ 60 ปี

อายุที่เกิดสิทธิ (ปัจจุบัน)	จำนวน	ร้อยละ	ร้อยละ (เฉพาะผู้ออกความเห็น)
50	15	3.35	5.30
55	71	15.85	25.09
60	159	35.49	56.18
65	6	1.34	2.12
อื่นๆ	32	7.14	11.31
ไม่ระบุ	165	36.83	
รวม	448	100.00	100.00

อายุที่เกิดสิทธิ (อีก 10 ปี)	จำนวน	ร้อยละ	ร้อยละ (เฉพาะผู้ออกความเห็น)
50	11	2.45	4.38
55	34	7.59	13.55
60	117	26.12	46.61
65	39	8.71	15.54
อื่นๆ	50	11.16	19.92
ไม่ระบุ	197	43.97	
รวม	448	100.00	100.00

ทั้งนี้ ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ (ร้อยละ 80.20) เห็นว่าควรขยายอายุรับบำนาญชราภาพด้วยวิธีการสมัครใจมากกว่าการใช้วิธีบังคับ

วิธี	จำนวน	ร้อยละ	ร้อยละ (เฉพาะผู้ออกความเห็น)
สมัครใจ	239	53.35	80.20
บังคับ	59	13.17	19.80
ไม่ระบุ	150	33.48	
รวม	448	100.00	100.00

ความเห็นเพิ่มเติม

1. เพราะแต่ละคนมีต้นทุนไม่เท่ากัน
2. ความจำเป็นของแต่ละบุคคลไม่เหมือนกัน
3. ควรให้ผู้ประกันตนมีสิทธิเลือก (อาจใช้บำนาญไปประกอบธุรกิจส่วนตัวก่อนที่จะแก่เกินไป)
4. การขยายบำนาญควรเป็นแบบสมัครใจมากกว่าบังคับ
5. บางคนวางแผนแล้ว เตรียมปลูกต้นไม้ ทำสวนไว้ รอเกษียณตามแผน

แนวทางการขยายอายุการเกิดสิทธิรับบำนาญชราภาพ ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เห็นด้วยกับการขยายอายุการเกิดสิทธิรับบำนาญชราภาพ (ร้อยละ 72.11) โดยส่วนใหญ่เห็นด้วยกับแนวทางที่ 2 คือ ควรดำเนินการขยายอายุรับบำนาญชราภาพตามหลักสากล รับบำนาญจืดชืด หากไม่สามารถทำงานจนถึงอายุรับบำนาญได้ (ร้อยละ 34.21) รองลงมาเห็นด้วยกับแนวทางที่ 3 คือ ขยายอายุการเกิดสิทธิรับบำนาญตามหลักสากล และสามารถเลือกรับสิทธิประโยชน์บำนาญไปส่วนหนึ่งก่อนครบอายุรับบำนาญ แต่เมื่อครบอายุเกิดสิทธิรับบำนาญจะได้รับเงินบำนาญในจำนวนเงินที่ลดลง (ร้อยละ 24.74) และแนวทางที่ 4 ขยายอายุรับบำนาญขั้นต่ำเฉพาะผู้ประกันตนใหม่ สำหรับผู้ประกันตนเดิมสามารถเลือกรับสิทธิประโยชน์บำนาญไปส่วนหนึ่งก่อนครบอายุรับบำนาญ แต่เมื่อครบอายุเกิดสิทธิรับบำนาญจะได้รับบำนาญในจำนวนที่ลดลง (ร้อยละ 13.16)

สำหรับผู้ตอบแบบสอบถามที่ไม่เห็นด้วยกับการขยายอายุการเกิดสิทธิรับบำนาญชราภาพ (ร้อยละ 23.16) คือ คงอายุเกิดสิทธิรับบำนาญชราภาพไว้ที่อายุ 55 ปี เงื่อนไขและเงินบำนาญแบบเดิม

แนวทางที่เลือก	จำนวน	ร้อยละ	ร้อยละ (เฉพาะผู้ออกความเห็น)
แนวทางที่ 1	88	19.64	23.16
แนวทางที่ 2	130	29.02	34.21
แนวทางที่ 3	94	20.98	24.74
แนวทางที่ 4	50	11.16	13.16
อื่นๆ	18	4.02	4.73
ไม่ระบุ	68	15.18	
รวม	448	100.00	100.00

ผู้ที่เลือกแนวทางที่ 1 (ไม่เห็นด้วยกับการขยายอายุการเกิดสิทธิรับบำนาญชราภาพ) มีความเห็นว่า

1. อายุช่วงนี้สมควรได้พักผ่อน ทำกิจกรรมอื่น ๆ ที่อยากจะทำ อยู่กับลูกหลานต่อไป
2. กำหนดอายุการเกิดสิทธิเป็นอายุ 55 ปี และสิ้นสุดความเป็นผู้ประกันตน และเพิ่มการใช้สิทธิประกันสุขภาพเนื่องจากตลอดชีวิตการประกันตนไม่ได้ใช้กรณีเจ็บป่วยเงินส่วนนี้น่าจะเหลือ และแบบเดิมให้เลือกได้ว่าจะรับบำนาญหรือบำนาญ
3. เมื่อผู้ที่มีอาชีพอื่นรองรับและยังพอหนทางในการทำอาชีพอิสระจะได้ออกจากงานประจำที่อายุ 55 ปี
4. ลดอายุการเกิดสิทธิ แต่เพิ่มการสะสมเงินชราภาพตามอายุที่เพิ่มขึ้น ปัจจุบันกองทุนชราภาพให้บำนาญที่ไม่พอใช้จ่ายประจำเดือน
5. ไม่ส่งผลกระทบต่อผู้ที่ไม่สามารถต่ออายุการทำงานได้

ผู้ที่เลือกแนวทางที่ 2 มีความเห็นว่า

1. ผู้ประกันตนจะได้นำเงินบำนาญไปใช้ประโยชน์ได้ก่อนดีกว่าจะรอเงินบำนาญ
2. ดิตรงที่ใช้เกณฑ์เงื่อนไขของระยะเวลารอคอยและ ผู้ประกันตนได้รับผลประโยชน์สูงสุด
3. จะได้มีเงินใช้ก่อนถึงวันเกิดสิทธิได้รับบำนาญชราภาพ
4. ประชาชนได้บำนาญเพิ่มขึ้นจากการออมมากขึ้น
5. มีการจ่ายเงินชดเชยระหว่างรอเงินบำนาญ

ผู้ที่เลือกแนวทางที่ 3 มีความเห็นว่า

1. บำนาญลดลงนิดหน่อยแต่จะได้เงินก้อนเพื่อไปประกอบอาชีพเล็ก ๆ น้อย ๆ เพื่อเป็นรายได้เพิ่มขึ้นอีกทางหนึ่ง
2. ผู้ประกันตนมีสิทธิเลือกได้ โดยไม่ใช้การบังคับทั้งหมด ส่วนบำนาญลดลง คือชีวิตไม่แน่นอนอาจจะเสียชีวิตก่อนจะได้ใช้เงิน
3. ควรได้รับบำนาญส่วนหนึ่งเพื่อเป็นการลงทุนต่อไป
4. เพื่อนำเงินก้อนหนึ่งไปประกอบอาชีพเพื่อให้เกิดผลกำไร
5. มีผู้ประกันตนบางส่วนมีการลาออกจากงานก่อนการได้รับบำนาญอันเนื่องจากการไม่พร้อมด้วยสุขภาพจะได้มีเงินได้พอประทังชีวิตก่อนที่จะได้บำนาญ

ผู้ที่เลือกแนวทางที่ 4 มีความเห็นว่า

1. เหมาะสมกับปัจจุบัน
2. จะได้มีเงินก้อนไปใช้ในการลงทุน
3. นำไปทำธุรกิจส่วนตัว
4. รับเงินไปใช้ในการลงทุน
5. นำเงินก้อนส่วนของบำเหน็จไปลงทุนทำธุรกิจ เพื่อเพิ่มรายได้มากขึ้นกว่าเดิม

ผู้ที่เลือกแนวทางอื่น ๆ มีความเห็นว่า

1. คงอายุเกิดสิทธิรับบำนาญชราภาพไว้ที่อายุ 55 ปี ควรให้เลือกรับบำเหน็จหรือบำนาญตามความสมัครใจ และควรคำนวณเงินบำนาญแบบใหม่
2. เนื้อหายังไม่ละเอียดพอให้เข้าใจได้
3. คงอายุเกิดสิทธิรับบำนาญไว้ที่อายุ 55 ปี และเลือกได้ตามสมัครใจ และเลือกได้สำหรับผู้ที่ส่งเงินไม่ถึง 15 ปี อาจขยายได้ตามความสมัครใจ เนื่องจาก ควรให้โอกาสกับผู้ที่เพิ่งส่งประกันสังคมที่อาจส่งเงินยังไม่ครบ 15 ปี ให้โอกาสกับผู้ที่อยากจะทำงานต่อกับองค์กรหรือสังคมในฐานะผู้มีประสบการณ์ / ให้โอกาสสำหรับผู้ที่อาจจะอยากพักการทำงาน / ไม่ควรบังคับอายุการเกิดสิทธิรับบำนาญเกินกว่าอายุ 55 ปี ในเมื่อตอนนี้มีการตื่นตัวกันมากขึ้น มีการให้ความรู้กันมากขึ้นในการออม ก็ควรให้โอกาสอิสระในความคิด
4. คงอายุเกิดสิทธิรับบำนาญชราภาพที่อายุ 55 ปี เลือกรับสิทธิประโยชน์บำเหน็จไปส่วนหนึ่ง และรับบำนาญในจำนวนลดลงและมีสิทธิการรักษาพยาบาล
5. เห็นด้วยกับหลักการ แต่รูปแบบยังฟังแล้วไม่เห็นด้วยเท่าที่ควร

ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ (ร้อยละ 72.75) เห็นด้วยกับการที่ผู้รับบำนาญสามารถเลือกรับการประกันสุขภาพต่อเนื่องหลังจากการเป็นผู้ประกันตนได้ โดยยอมให้สำนักงานประกันสังคมหักบำนาญส่วนหนึ่งเป็นเบี้ยประกันสุขภาพ

ความเห็น	จำนวน	ร้อยละ	ร้อยละ (เฉพาะผู้ออกความเห็น)
เห็นด้วย	283	63.17	72.75
ไม่เห็นด้วย	106	23.66	27.25
ไม่ระบุ	59	13.17	
รวม	448	100.00	100.00

ผู้ที่เห็นด้วย มีความเห็นว่า

1. เมื่อเปรียบเทียบกับเบี้ยประกันสุขภาพที่ต้องจ่ายเองราคาค่อนข้างสูง
2. ได้รับทั้งบำนาญและยังใช้สิทธิรักษาพยาบาลได้อีก
3. ผู้ประกันตนจะได้รับสิทธิรักษาพยาบาลต่อเนื่อง
4. เป็นการช่วยเหลือผู้สูงอายุ ทำให้ผู้สูงอายุมีความสามารถในการดำรงค่ารักษาพยาบาลด้วยตนเอง
5. ชีวิตคนเราไม่แน่นอน มีเบี้ยประกันสุขภาพใช้รองรับก็ดี

ผู้ที่ไม่เห็นด้วย มีความเห็นว่า

1. เพราะสามารถใช้สิทธิบัตรทอง 30 บาท ผู้สูงอายุได้
2. เบี้ยบำนาญแต่ละเดือนก็ได้รับน้อยอยู่แล้วควรให้ได้รับสิทธิผู้สูงอายุของบัตร 30 บาท
3. ปัจจุบันมีโครงการ 30 บาท อยู่ ซึ่งทางประกันสังคมยังไม่ชี้แจงประโยชน์ที่ผู้ประกันตนจะได้รับหากมีการจ่ายเงินประกันสุขภาพที่มากกว่าโครงการ 30 บาท ทั้ง ๆ ที่จ่ายเงินมากกว่า
4. แคลค่าเบี้ยบำนาญยังไม่เพียงพอต่อการดำรงชีวิต หากนำมาหักอีกอาจจะไม่เห็นด้วย
5. เพราะต้องจ่ายเงินสมทบอีกในอัตราที่สูงคงเหลือเงินบำนาญน้อยมาก

ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ (ร้อยละ 77.78) เห็นด้วยกับการปรับสูตรการคำนวณบำนาญจากค่าจ้างเฉลี่ย 60 เดือนสุดท้าย เป็นการคำนวณจากค่าจ้างเฉลี่ยตลอดอายุการทำงาน โดยปรับมูลค่าของค่าจ้างแต่ละปีให้เป็นมูลค่าปัจจุบันก่อนนำมาเฉลี่ย

ความเห็น	จำนวน	ร้อยละ	ร้อยละ (เฉพาะผู้ออกความเห็น)
เห็นด้วย	287	64.06	77.78
ไม่เห็นด้วย	82	18.30	22.22
ไม่ระบุ	79	17.64	
รวม	448	100.00	100.00

ผู้ที่เห็นด้วย มีความเห็นว่า

1. ทำให้ได้รับเงินบำนาญเท่าเทียมกัน
2. จะได้เงินบำนาญแต่ละเดือนมากขึ้น ๆ
3. อัตราค่าเงินของในแต่ละช่วงไม่เท่ากันควรปรับให้ค่าเงินเท่ากันก่อน
4. เป็นการเฉลี่ยค่าเงินในอดีตซึ่งมีมูลค่าสูงมาเพื่อมูลค่าของเงินในปัจจุบันซึ่งมีค่าน้อยลงทำให้ค่าเฉลี่ยการคำนวณสูงขึ้น
5. บำนาญที่จะได้รับจะได้สอดคล้องกับอัตราเงินเฟ้อเพียงพอกับรายจ่าย

ผู้ที่ไม่เห็นด้วย มีความเห็นว่า

1. ตามอัตราส่วนที่ส่ง ส่งมากได้มากส่งน้อยได้น้อย
2. ผู้ประกันตนบางคนอาจได้ค่าจ้างเฉลี่ย 60 เดือนสุดท้ายน้อยเนื่องจากอายุมาก
3. คิดว่าถ้ารวมค่าจ้างเฉลี่ยตลอดอายุงาน ผู้ประกันตนจะได้บำนาญน้อยกว่าเฉลี่ย 60 เดือนสุดท้าย
4. ของเดิมเหมาะสมดีอยู่แล้ว
5. เป็นวิธีการที่ค่อนข้างยุ่งยากประชาชนทั่วไปไม่มีความรู้เกี่ยวกับการปรับมูลค่าเงินและการจัดเก็บข้อมูลเงินสมทบ

ข้อเสนอแนะ

1. ควรปรับอายุสำหรับผู้รับเงินชราภาพโดยให้คงวิธีการคำนวณเงื่อนไขเหมือนปัจจุบันแต่ต้องมีการปรับฐานค่าจ้างที่ใช้เป็นฐานในการคำนวณเงินสมทบ ในส่วนของ ผู้ประกันตนมาตรา 39 ควรปรับฐานเงินที่ใช้ในการคำนวณเงินสมทบ
2. ควรสอบถามผู้ประกันตนที่ชราภาพว่ายังสามารถทำงานได้ไหม หรือต้องการทำงานอยู่หรือไม่ เพราะบางท่านยังสามารถทำงานได้อยู่เพื่อไม่เป็นภาระของลูกหลาน แต่ถ้าหากมีข้อเสนอแนะที่ดีกว่ารบกวนช่วยแจ้งหรือมีจดหมายแจ้งให้ผู้ประกันตนทราบล่วงหน้า
3. ชราภาพแล้วอยากได้รับเงินเต็ม ๆ เนื่องจาก ถ้าเราแก่แล้วก็ไม่สามารถที่จำทำงานได้
4. ผู้ประกันตนสามารถตรวจสอบข้อมูลเงินชราภาพได้ตลอดเวลา และสามารถให้ผู้ประกันตนชราภาพเบิกเงินมาใช้ส่วนหนึ่งก่อนได้
5. ควรมีการสอบถามผู้ประกันตนทุกคนให้มีสิทธิเลือกหรือส่งแบบผ่านนายจ้าง นายจ้างยินดีรวบรวมให้ เพื่อให้เกิดผลและตอบคำถามได้ดีที่สุด

